

Между лошите работи нека спомена и нѣкои добри, които вършихме въ прекарване свободното време. Начело съ ефрейтора Петровъ отъ Сливенъ, нѣколко души често посещавахме градското читалище за да четемъ и се срѣщаме съ интелигентни граждани. Ние двама съ ефрейтора Георги Тодоровъ по нѣкога размишлявахме и фантазирахме, че войната единъ денъ ще се свърши, България ще бѫде освободена и като така, ще се сформира българска войска, за която ще сѫ нужни офицери, а за тази цель не ще закъснѣ да се отвори и военно училище. Това ни накара да потърсимъ нѣкои учебници и да намѣримъ време за занимание за да си припомнимъ нѣкои забравени работи и се подгответъ за постъпване въ бѫдещето българско военно училище. Азъ като ходихъ при брата си въ кѫщата на Д-ръ Беронъ, поискахъ и занесохъ една алгебра и една геометрия, по които започнахме да се занимаваме. Въ празничень день другаритъ ни отиваха изъ градътъ, а ние двамата намирахме това време за най-сгодно и четѣхме. Дохождаха при насъ руски подофицери, които ни укоряваха защо не отидемъ да се разходимъ, а се занимаваме съ такива безполезни работи. Само отдѣльония ми началникъ Бабенко допущаше, че е възможно това, което ние се стремѣхме да постигнемъ и което впоследствие действително постигнахме.

Следъ като рускиятъ войски преминаха втори путь Балканъ, бѣжанцитѣ старозагорчени, безъ да гледатъ на много студено време (декемврий и януарий) започнаха масово да се завръщатъ, ако и да бѣха се научили, че почти цѣлия градъ е опожаренъ и не ще има кѫде да се подслонятъ въ това студено време. До толкова бѣха страдали, до толкова бѣше имъ дотегнато скитането по чуждитѣ място, че родното, ма-каръ и разорено, ги привличаше съ неимовѣрна сила. Ка-закъ по-рано, че въ Търново сме само двамата братя, а съ останалитѣ наши домашни не знаехме какво е станало. Азъ не можахъ да се въздържа и поискахъ отпускъ за да отида и видя какво е станало съ родния ми градъ и да науча нѣщо за близкитѣ си.

Презъ януарий 1878 г. азъ пѫтувахъ отъ Търново, презъ Дрѣново, Габрово, Шипка и Казанлѣкъ за Стара-Загора. По цѣлия путь бѣше пълно съ завръщащи се бѣжанци отъ старозагорско, отъ всички възрасти, повечето пешкомъ. Съ едно познато на мене семейство (Генчо Нихтиановъ) се искачвахме една вечеръ по покрития съ снѣгъ Балканъ отъ ханчетата на Червенъ-брѣгъ, къмъ Св. Никола. Много мѫично се вървѣше и близо до самия връхъ се стъмни. Азъ настоявахъ да се спремъ тукъ да пренощуваме, като резчистимъ едно място отъ снѣгъ и намѣримъ земя, за да накладемъ огънь и сѫщевремено да бѫдемъ въ дълбокото защитени отъ студения вѣтъръ. Другарътъ ми, възрастенъ и опитенъ